

slutter, om en sag har principiel eller generel betydning. Der henvises til bemærkningerne til §§ 55 og 63.

Efter forslaget bliver klagevejen altså ens i sociale sager, uanset om det er en kommune eller en amtskommune, der har truffet afgørelsen. Det gælder også afgørelser om tildeling af invalidebil, som efter forslaget til lov om social service flyttes fra revaliderings- og pensionsnævnene til amtskommunerne.

Som følge af den ændrede ankestruktur foreslås det, at sammensætningen af medlemmer i det nye sociale nævn afspejler den nye ankestruktur ved at arbejdsmarkedets parter og amtskommunen bliver repræsenteret sammen med de hidtidige repræsentanter fra kommunerne og De Samvirkende Invalideorganisationer.

Der henvises til bemærkningerne til § 45 og § 48, stk. 2.

6.2. Nye muligheder for at klage

I det samtidigt fremsatte forslag til lov om aktiv socialpolitik bliver der som noget nyt klagemuligheder over, om et tilbud om aktivering er rimeligt. Det samme gælder kommunens afgørelser om godtgørelse under aktivering, idet klagemyndigheden her skal vurdere sagen ud fra de retningslinier, som kommunen har fastsat for godtgørelse.

Efter forslaget til lov om social service bliver der som noget nyt klagemuligheder i forbindelse med afgørelser om plejeorlov m.v. til pasning af døende.

Det foreslås, at reglerne om godtgørelse til pasning af alvorligt syge børn placeres i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, og der er ikke forslag om, at den gældende ankebegrænsning føres videre.

6.3. Ankemyndighedernes adgang til at efterprøve skønmæssige afgørelser

I forslaget til § 69 formuleres en generel regel om det sociale nævns og Ankestyrelsens mulighed for i sociale sager at efterprøve de dele af en afgørelse, som bygger på et skøn.

Der er i dag i bistandsloven i § 15, stk. 5, en regel, som siger, at de sociale ankenævn og Ankestyrelsen kun kan tilsidesætte en kommunal skønmæssig afgørelse, hvis skønnet er ulovligt eller åbenbart urimeligt. Denne bestemmelse trådte i kraft den 1. januar 1992.

I de øvrige sociale love, fx pensionsloven, findes der ikke en tilsvarende lovregel om klagemyndighedens adgang til at efterprøve skønnet.

Kontanthjælpsudvalgets rapport fra september 1994

Betydningen af reglen i bistandslovens § 15, stk. 5, har været behandlet i den første rapport fra Socialministeriets Kontanthjælpsudvalg.

I denne rapport redegøres der for, at Ankestyrelsens praksis ved bedømmelsen af skønmæssige afgørelser har taget udgangspunkt i synspunkter, der svarer til den forvaltningsretlige teori. Ankestyrelsen efterprøver således selve sagsbehandlingen, sagsoplysningerne og det juridiske grundlag. Ankestyrelsen efterprøver også de kriterier, som kommunen har lagt til grund, herunder også hvordan disse er prioriteret og vægтет. Ankestyrelsen påser også, at lighedsgrundsætningen ikke er tilsidesat, og at der ikke ved afgørelsen forfølges ulovlige formål.

Kontanthjælpsudvalget konkluderede, at den måde, som Ankestyrelsen efterprøver skønmæssige afgørelser ud fra reglen i bistandslovens § 15, stk. 5, svarer til den efterprøvelse, som domstolene og ombudsmanden foretager af skønmæssige afgørelser.

På baggrund af bl.a. Ankestyrelsens praksis på området ville udvalget ikke foreslå bestemmelsen ophævet. Udvalget konstaterede, at der har været usikkerhed om rækkevidden af bestemmelsen. Der var i følge udvalget forhold, der pegede på, at nævnene havde følt sig begrænset i deres kompetence til at gå ind i de kommunale afgørelser og dermed været tilbageholdende hermed, uanset at afgørelserne ikke udelukkende beroede på et skøn.

Udvalget foreslog derfor, at der blev udsendt en vejledning om de forvaltningsretlige begrænsninger i skønsudøvelsen, og at en sådan vejledning rettede sig mod både de kommunale myndigheder og klageinstanserne.

Domstolenes og ombudsmandens praksis

Det er i grundlovens § 63 bestemt, at domstolene er berettigede til at påkende ethvert spørgsmål om øvrighedsmyndighedens grænser, dvs. at der er domstolskontrol med forvaltningen også, når forvaltningen udøver et skøn.

Rækkevidden af denne bestemmelses betydning er fastlagt gennem domstolenes praksis og fx i den måde, som Ombudsmanden vurderer de skønmæssige dele i de sager, som Ombudsmanden behandler.

Praksis er, at når der i en afgørelse indgår skøn, så efterprøver domstolene og Ombudsmanden om den myndighed, hvis afgørelse er til bedømmelse, har udøvet skønnet lovligt.

Heri indgår navnlig, om sagens faktiske omstændigheder er rigtige, om der eventuelt er taget hensyn til ulovlige kriterier, om myndigheden har foretaget en konkret individuel afvejning af sagens omstæn-